

**Eesti-Saksa
kultuurikoostöö
segakomisjoni
istungi**

PROTOKOLL

**6.-7. november 2003
Tallinn**

**Eesti–Saksa
kultuurikoostöö
segakomisjoni
istungi
protokoll
6.-7. november 2003
Tallinn**

Vastavalt 29. aprillil 1993. a allkirjastatud ja 15. augustil 2002. a jõustunud Eesti Vabariigi Valitsuse ja Saksamaa Liitvabariigi Valitsuse vahelise kultuurikoostöö lepingu artiklile 17 toimus 6.-7. novembril 2003. a Tallinnas Eesti–Saksa kultuurikoostöö segakomisjoni istung.

Eesti delegatsiooni juhtis Haridus- ja Teadusministeeriumi asekanstler Madis Lepajõe, Saksa delegatsiooni juhtis saadik Stefan Gallon. Saksamaa Liitvabariigi liidumaid esindas Wilma Eisbrüggen Saksamaa Liitvabariigi Liidumaade Kultuuriministrite Alalise Konverentsi sekretariaadist.

Delegatsioonide ülejäänud liikmed on esitatud käesoleva protokollis lisades 1 ja 2.

Pooled arutasid Eesti–Saksa kultuurivahetuse olukorda ja tegid ettepanekuid koostöö edasiseks arendamiseks kultuuri, hariduse ja teaduse valdkonnas.

Pooled hindavad kõrgelt Saksa valitsuse, liidumaade, maakondade ja kohalike omavalitsuste asutuste intensiivset koostööd Eesti partneritega, samuti positiivset koostööd piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Nad viitavad rahuldustundega Eesti ja Saksa linnade ning koguduste vahelisele partnerlusele.

Pooled tõstavad esile seatud eesmärgi tähtsust: aidata kaasa vabale ja vahetule kultuurivahetusele, sealhulgas kultuurielus osalejate otsekontaktide loomisele ja dialoogi edendamisele kõikidel tasanditel.

Eraldi käsitletakse alljärgnevaid teemasid:

I. Teadus ja kõrgharidus

1. Saksa Pool informeerib Eesti Poolt sellest, millised on Saksa valitsuse „Go East“ programmi raames Saksa tudengite, teaduskraadiga isikute ja teadlaste toetuste saamise võimalused Eesti kõrgkoolis või uurimisasutustes viibimiseks. Eesti Pool hindab programmi kõrgelt ja lubab „Go East“ programmi stipendiaatidele anda vajadusel abi.

Pooled tervitavad 2003. aastal toimunud Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Saksa Haridus- ja Teadusministeeriumi vahelise teadus-, tehnoloogia- ja haridusalase koostöö kokkuleppele allakirjutamist ning Eesti Euroopa Liiduga lõimumise toetamist. Lepe on tulevase koostöö aluseks bioteaduste, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, keskkonnateaduste ning füüsika- ja keemiaalaste tehnoloogiate valdkonnas.

Paindlikud koostöövormid peavad muu hulgas võimaldama noorteadlaste toetamist ja ühisprojektide arendamist Euroopa Liidu 6. raamprogrammi alusel.

Pooled tervitavad Eesti, Läti, Leedu ja Mecklenburg-Vorpommerni ühise teadusnõukogu asutamist 2003. a suvel eesmärgiga kooskõlastada strateegilisi haridus- ja teaduspoliitilisi suundi.

2. Saksa Pool väljendab oma valmisolekut toetada Kõrgkoolide Rektore Konverentsi (sks HRK) kaudu infovahenduse, kogemuste vahetamise ja probleemidele orienteeritud nõustamise abil Eesti ja Saksa kõrgkoolide ja teadusasutuste vahelist koostööd ning Eesti kõrgkoolide lõimumist Euroopa teadusruumi.
3. Pooled hindavad kõrgelt traditsioonilist Eesti-Saksa akadeemilist nädalat „Academica“, mis toimus 2003. aastal seitsmendat korda Tartus ja mille patroonideks on endised presidendid Roman Herzog ja Lennart Meri. Segakomisjon soovitab jätkata taoliste ürituste korraldamist ning kaasata tulevikus rohkem üliõpilasi, näiteks üliõpilastelt üliõpilastele pakutava eriprogrammi kaudu.
4. Pooled julgustavad tegema otsest koostööd Saksa Akadeemilise Vahendusteenistuse (sks DAAD), Eesti kõrgkoolide ning Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi vahel. Saksa Pool toetub DAAD arenguprogrammile, mis on kõrgkoolide vaheliste sidemete üheks osaks.

Saksa Pool arutab põhjalikult läbi DAADi stipendiumipakkumised, mis saadetakse igal aastal Eesti Poolele koos taotluste aktuaalsete nõuetega.

Vahetuse üksikasjades (nt kvoodid, rahalised tingimused ning stipendiumide ja taotluste konkursimenetlus) lepitakse igal aastal DAADi ning Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi vahel kokku Saksa suursaatkonna vahendusel.

Pooled hindavad kõrgelt *Phare Eurofaculty* panust, kui olulise tähtsusega faktorit kõrgharidussüsteemi reformimisel ja inimvara arendamisel Eestis. Komisjon toetab jätkuprojektide nagu näit Eurokolledži väljaarendamist *Phare Eurofaculty* infrastruktuuri baasil.

5. Pooled hindavad kõrgelt Saksa kõrgkoolide emeriteerunud või pensionile jäänud õppejõudude panust, kes pärast Saksa kõrgkoolides lõpetatud aktiivset teenistust edastavad oma kogemusi kõrghariduse edendamiseks Eestis.
6. Goethe Instituut abistab Eesti kõrgkooli ja õpetajakoolitusega tegelevaid haridusasutusi saksa keele õpetamiseks vajaliku õppe- ja audiovisuaalsete materjalidega varustamisel. Instituut on valmis osalema tulevaste saksa keele õpetajate koolitamiseks mõeldud õppekavade edasiarendamisel ja rakendamisel.
7. Pooled tervitavad Eesti ja Saksa teadlaste vahelist koostööd Saksa Teadusuuringute Ühingu (sks DFG) toetusvõimaluste raames.

Saksa Pool juhib tähelepanu sellele, et kõik DFG toetusprogrammid on rahvusvaheliseks koostööks avatud, ning jagab selle kohta selgitusi.

Lisaks sellele saab DFG toetada Eesti teadlaste osavõttu teaduskonverentsidest Saksamaal sealse korraldaja taotlusel.

Saksa Pool juhib tähelepanu sellele, et DFG annab oma võimaluste raames teadus- ja arendusasutuste avalduse alusel nendekäsitusse teaduslikku kirjandust.

Saksa Pool juhib tähelepanu Alexander von Humboldti Fondi pakkumisele, mis on mõeldud Eesti teadlaste Saksamaal ja Saksa teadlaste Eestis viibimise toetamiseks.

Pooled tunnevad heameelt 2002. aastal Hageni Kaugõppeülikooli Kontaktbüroo loomise üle Tallinna Pedagoogikaülikooli juurde ning hindavad büroo õppe- ja infotööd kaugõppe valdkonnas mõlemale Poolele tulutoovaks.

8. Pooled on üksmeelel, et stipendiaadid ei pea maksma õppemaksu ning neile tagatakse tasuta raamatukogude (lisateenused välja arvatud), laboratooriumide, teadusaparaatide ja seadmete kasutamine. Käesolevas protokollis loetletud stipendiumid on vabastatud maksudest, lõivudest ja muudest taolistest tasudest. Mõnede stipendiumiprogrammide kohta kehtivad erisätted, mis tehakse iga kord teatavaks koos stipendiumipakkumisega.

II. Koolid

9. Pooled väljendavad rahulolu Saksa külalisõppejõudude eduka tegevuse üle Eesti Vabariigi haridusametustes ja tunnustavad nende tööd kui olulist panust saksa keele õpetamisse ning saksa keele õpetajate ettevalmistusse ja täiendõppesse Eestis.
10. Eesti Pool viitab sellele, et Eesti saksa keele õpetajate ekspertgrupid ja Saksa õppejõud on tänu oma edukale koostööle aidanud olulisel määral kaasa põhikooli- ja gümnaasiumitaseme saksa keele riiklike eksamite väljatöötamisele Eesti Vabariigis.
11. Pooled tervitavad ka edaspidi Saksa õppejõudude töötamist Eestis, mida vahendab Saksa Haldusamet – Välismaise Kooliasjanduse Keskus – 29. aprillil 1993. aastal sõlmitud Saksa õpetajate Eesti koolidesse lähetamise kokkuleppe alusel.

Saksa Pool juhib tähelepanu sellele, et pidevalt laieneb pakkumine Saksamaa Liitvabariigi Liidumaade Kultuuriministrite Konverentsi poolt kinnitatud saksa keele II astme diplomi (DSD-II) saamiseks Eesti saksa keele süvaõppega koolides (DSD-II koolid). See keelediplom tõendab õpilastel saksa keele oskust, mis on vajalik kõrgkooliõpinguteks Saksamaal. Saksa keele II astme diplomit on Eestis edukalt läbi viidud alates 1996. aastast.

2003/04. õppeaastal valmistavad 9 saksa keele süvaõppega kooli õpilasi ette keelediplomi eksami sooritamiseks.

Segakomisjon väljendab sügavat rahulolu selle üle, et Eesti Pool tunnustab saksa keele II astme diplomit saksa keele riigieksamina gümnaasiumi lõpetamisel ja kõrgkooli sisseastumisel.

Segakomisjon tervitab Euroopa Nõukogu püüdlusi keeleeksamite võrreldavuse saavutamiseks.

Saksa Pool juhib lisaks tähelepanu Saksamaal kõrgkooliõpingute alustamiseks vajaliku keeleoskuse kontrollimise võimalusele TestDaF-i abil. TestDaF-i testi saab sooritada Eestis Tallinna Pedagoogikaülikooli juures tegutsevas eksamikeskuses. Saksa kõrgkoolid tunnustavad TestDaF-i.

12. Pooled tõstavad kiitvalt esile Tallinna Saksa Gümnaasiumi rolli ning Eesti Vabariiki kutsutud Saksa külalisõpetajate tähtsust. Nad väljendavad oma rahulolu 3. juunil 2002 toimunud Eesti Vabariigi valitsuse ja Saksamaa Liitvabariigi valitsuse vahelise koolikoostöö lepingu allakirjutamise üle. Leping loob õigusliku aluse alates 1997. aastast Tallinna Saksa Gümnaasiumis välja arendatud saksa õppekeelega osakonna tegevusele ja võimaldab selle osakonna lõpetajatele välja anda nii Saksa üldise kõrgkooliküpsuse tunnistuse kui ka Eesti Vabariigi gümnaasiumi lõputunnistuse ja riigieksamitunnistuse. 2002. aastal lõpetas osakonna 12, 2003. aastal 27 õpilast. Aastal 2002 andis Saksamaa kaks stipendiumi parimatele lõpetajatele edasiõppimiseks Saksamaa ülikoolides.
13. Pooled hindavad kõrgelt partnerkoolide vahelisi sidemeid ning õpetajate ja õpilaste vahetust. Koolide partnerlussuhted aitavad palju kaasa teise maa keele, kultuuri ja ajaloo tundmaõppimisele ning noorte üksteisemõistmisele. Aastatel 1999-2003 osales koolide partnerluse edendamiseks mõeldud õpilasvahetuses kokku 1609 isikut 84-st õpilaste grupist koos saatjatega. Pooled püüavad seda tegevust oma võimaluste piires jätkata. Saksa Poole kontaktikeskuseks on Saksamaa Liitvabariigi Liidumaade Kultuuriministrite Alalise Konverentsi (sks KMK) Pedagoogiline Vahendusteenistus (sks PAD).
14. Eesti Pool hindab kõrgelt Saksa Poole kavatsust kutsuda ka tulevikus Eesti õpilasi, kes on saavutanud saksa keele kui võõrkeele omandamisel suurepäraseid tulemusi, KMK PAD laureaatide programmi raames neljaks nädalaks Saksamaale.

15. Segakomisjon kutsub üles üha rohkem kasutama toetusvõimalusi, mida pakuvad EL haridusprogrammi Socrates allprogrammid Comenius, Lingua, Arion jt, mida Saksa Poole jaoks koordineerib PAD ja Eesti Poole jaoks SA Archimedes.

III. Keel

16. Pooled hindavad kõrgelt Eesti Poole jätkuvat huvi saksa keele vastu ning püüdlust säilitada saksa keele koht 1., 2. ja 3. võõrkeelena. Saksa Pool teeb suuri jõupingutusi selle nimel, et aidata Eesti Poolel laiendada saksa keele õpet koolides, kõrgkoolides ja täiskasvanute kursustel ning seda veelgi edasi arendada. Pooled hindavad kõrgelt süvendatud saksa keele õppega koolide tööd ja saksa keele kursusi, mis on eetris Eesti Televisioonis.
17. DAAD osaleb ka edaspidi kahe saksa keele ja kirjanduse õppejõu lähetamises Tartu ja Tallinna kõrgkoolidesse tulevaste saksa filoloogide ja saksa keele õpetajate koolitamisel. Saksa Pool juhib lisaks sellele tähelepanu saksa keele õpetamise abistamise teistele võimalustele DAADi Kesk- ja Ida-Euroopa programmide raames nagu nt DAADi lühiajalised dotsendikohad, külalisprofessorid ja emeriitprogramm.
18. Pooled jõudsid kokkuleppele selles, et edendada – niivõrd kui see on võimalik – saksa keele õpetamist Eesti kõikidel kõrgkoolierialadel, eelkõige õigusteaduse, ajaloo, teoloogia, filosoofia, eesti filoloogia jt erialadel, millel on tugev ajalooline side Saksamaaga.
19. DAAD-l on kavas rajada kolme Balti riigi jaoks ühine lektoraat-infokeskus, mille eesmärgiks on tagada ka Eesti üliõpilastele intensiivse nõustamise teel parem orienteerumine Saksa kõrgharidussüsteemis.
20. Saksa kultuuriinstituudid Tallinnas ja Tartus pakuvad igale tasemele saksa keele kursusi, mille lõpueksameid saab sooritada Goethe Instituudis.
21. Saksa Pool annab Goethe Instituudi, Robert Boschi Fondi ja Saksa Välisühingu (sks DAG) kaudu stipendiume saksa keele õpetajatele täiendõppeks metoodika, didaktika, maiskonnaõpetuse ja keelega seotud ainete alal Saksamaa Liitvabariigis, seda muuhulgas spetsialistidele, kes tegelevad saksa keele õpetajate täienduskoolituse väljatöötamise ja

läbiviimisega ning saksa keele õpikute koostajatele. Peale selle toetab Goethe Instituut rahaliselt nende isikute individuaalset keelelist arengut, kes on aktiivselt tegevad kultuurivahetuse valdkonnas. Siinkohal viitab Saksa Pool PAD välismaistele õpetajatele mõeldud täienduskoolitusprogrammidele. Lisaks korraldab DAG saksa majanduskeele kursusi, et aidata õpetajaid, kes õpetavad saksa keelt kutsekoolides, ning seminare keeleõppe ja metoodika alal neile, kes on läbi teinud ümberõppe saksa keele õpetajaks.

22. Eesti Pool hindab kõrgelt 1997. aastal ellu kutsunud Robert Boschi Fondi ja Saksa ülikoolide ühisprojekti (Robert Boschi Fondi Rahvusvaheline Saksa Keele Õpetajate Kolledž), mis võimaldab saksa keele õpetajatel osaleda ühekuulistel metoodika-, didaktika- ja maiskonnaõpetuse kursustel Saksamaal.
23. Eesti Pool tervitab 2000. aastal Robert Boschi Fondi poolt koostöös Goethe Instituudiga Tartu Saksa Kultuuriinstituudi juurde piirkondliku saksa keele ja maiskonnaloo täienduskoolituskeskuse rajamist ning rõhutab koolituskeskuse olulisust Lõuna-Eesti regiooni saksa keele õpetajate täienduskoolituses, õppekavade ja õpikute koostamisel. Lisaks ühele lektori kohale finantseerib Robert Boschi Fond ka 0,5 raamatukoguhoidja kohta ning programmi ja sisustuse kulud.

Eesti Pool tervitab eriti Boschi fondi õppejõu tööd Tartu Ülikooli Narva Kolledžis, kes aitab kolledžis oluliselt kaasa Euroopa ajaloo ja saksa keele vahendamisele ning õppeasutuse ja Ida-Virumaa regiooni rahvusvaheliste kontaktide kindlustamisele.
24. Eesti Pool väljendab rahulolu terve rea Robert Boschi Fondi poolt toetatavate üldharidus- ja kõrgkoolide vaheliste projektide üle (näiteks Schleswig-Holstein'i Koolide Kvaliteediarenduse Instituudi ja Tallinna Pedagoogikaülikooli õpetajakoolituse praktikantide vahetus; Eesti üldhariduskoolide 1.-6. klasside võõrkeele õpetajate vaatluspraktika Saksamaal).
25. Segakomisjon tõstab esile eesti keele ja kirjanduse õpetamise tähtsust Saksa ülikoolides ning tähtsustavad eesti keele õppejõudude rolli Greifswaldi Ülikoolis. Samuti rõhutab komisjon Münsteri Ülikooli algatatud Bonnias ja Tallinnas realiseeritava programmi „Studia Baltica“ olulisust, mis võimaldab Saksa üliõpilastel igal aastal osaleda Robert Boschi Fondi, Saksa Akadeemilise Vahendusteenistuse ning Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi rahastatud eesti keele intensiivkursustel.

Göttingenis, kus toimusid 1947. aastast alates balti ajaloolaste kohtumised ning kus 1971. aastani töötas eesti keele õppejõud, luuakse fennougristika seminaris eesti keele õppejõu koht tähtajaga 2 aastat. Segakomisjon kutsub üles näitama initsiatiivi selle õppejõu koha edasiseks säilitamiseks.

26. Pooled toetavad jätkuvalt saksa vähemust ja nende ühinguid Eestis ning Saksamaal elavate eestlaste ühinguid, aitavad neil oma kultuuri edendada ning soodustavad vastavalt nende saksa ja eesti keele õpinguid.

IV. Täiskasvanukoolitus

27. Pooled hindavad kõrgelt tõhusat koostööd Saksa Rahvaülikoolide Liidu Rahvusvahelise Koostöö Instituudi (sks IIZ/DVV) ja selle liikmesorganisatsioonide ning täiskasvanute koolitusega tegelevate Eesti organisatsioonide vahel, nt Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon ANDRAS, ning on huvitatud selle koostöö sujuvast jätkumisest.
28. Saksa Pool väljendab valmisolekut jätkata Eestile suunatud nõustamistegevust täiskasvanute koolituse osas. Vabakuulamise ja praktika näol pakub Saksa Pool Eesti täiskasvanukoolituse spetsialistidele õppereise Saksa rahvaülikoolidesse, rahvaülikoolide liidumaade liitudesse ja Saksa Rahvaülikoolide Liidu instituutidesse.

V. Kultuuriinstitutsioonid

29. Pooled tunnustavad Tallinna Saksa Kultuuriinstituudi ja Goethe Instituudi ning Tartu Saksa Kultuuriinstituudi suurepäraseid tööd saksa keele ja kultuuri valdkonnas, mis on kahe maa vahelist kultuurikoostööd silmnähtavalt tugevdanud. Nad edendavad maade ja rahvaste vahelist dialoogi ja annavad olulise panuse nii Eesti lõimumisse EL-iga kui ka Euroopa ühinemisprotsessi kultuurilise mõõtme arengusse.

Segakomisjon tervitab eeltoodust lähtuvaid algatusi, mis viivad meie koostöö kultuurimõõtmest laiemale alusele.

30. Seoses Eesti liitumisega EL-iga pöörab Goethe Instituut ka tulevikus tähelepanu poliitika kultuuriliste aspektide, eelkõige eurolõiminguga seonduvate ühiskondlik-poliitiliste teemade käsitlemisele, näiteks Läänemere regiooni julgeolekule ja stabiilsusele ning transatlantilistele suhetele.
31. Segakomisjon väljendab rahulolu kultuuriatašee koha loomise üle Eesti suursaatkonna juurde Berliinis.
32. Pooled tervitavad kultuuri- ja hariduskoostööle tähtsate Mecklenburg-Vorpommerni, Schleswig-Holsteini ja Sachsen-Anhaldi liidumaade infobüroode rajamist Eestis.

33. Eesti Pool uurib Saksa Poole palvel võimalusi, kuidas kohaldada Tallinna Goethe Instituudi suhtes Saksamaa Liitvabariigi Valitsuse ja Eesti Vabariigi Valitsuse vahelise kultuurialase koostöö lepingu lisa artiklit 6, mis tagab selles artiklis loetletud esemete maksuvaba sisse- ja taasväljaveo kehtivate seaduste ja muude eeskirjade raames.

Eesti Pool uurib võimalust Tallinna Goethe Instituudi kandmiseks tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimekirja ja Goethe Instituudi stipendiumide vabastamiseks tulu- ja sotsiaalmaksust, lähtudes Eesti Vabariigi Valitsuse 20.06.2000. aasta määrusest nr 196.

VI. Kujutav kunst, teater, muusika ja teised kunstiliigid

34. Pooled tervitavad koostöö positiivset arengut kujutava kunsti, teatri, muusika, tantsu, video- ja meediakunsti ning teistes valdkondades. Pooled on ühel meelel nimetatud koostöö jätkamise vajaduses ning soovivad asjaomastel organisatsioonidel ja liitudel süvendada olemasolevaid kontakte ning soodustada vastastikust osavõttu festivalidest, näitustest ja muudest kultuuriüritustest. Nad tervitavad partnerlussidemeid piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning teisi kodanikuühiskonna algatusi.
35. Pooled tõstavad esile ulatuslikku tegevust Läänemeremaade mitmepoolse kultuurikoostöö foorumi ARS BALTICA raames nii Eestis kui ka Saksamaal ning toetavad jätkuvalt oma maade esindajate osalemist nimetatud üritustel. Seoses eelseisva Euroopa Liidu laienemisega toetab Eesti Pool Saksa Poole algatust uute liikmesriikide, sealhulgas ka Eesti, kultuuri tutvustamiseks Saksamaal.

VII. Kirjandus, meedia ja kultuuripärand

36. Pooled rõhutavad kirjandusliku vahetuse tähtsust ning toetavad koostöö jätkamist kirjastustegevuse, ilukirjanduse ja erialakirjanduse valdkonnas. Pooled tervitavad kirjastuste vastastikust osalemist kummagi maa raamatumessidel.
37. Eesti Pool hindab kõrgelt saksa lugemissaalide tööd Eesti Rahvusraamatukogus ja Pärnu Keskraamatukogus ning väljendab ootust, et Saksa Poole toetus Goethe Instituudi kaudu saksa lugemissaalidele mõeldud teatmeteoste muretsemise näol jätkub ka edaspidi.

38. Pooled tõstavad esile vastastikust huvi teise Poole kirjanduse tõlkimise vastu ning juhivad kirjastuste tähelepanu kummagi poole pakutavatele toetusvõimalustele kirjanduse tõlkimiseks vastavalt saksa või eesti keelde. Pooled tervitavad emeritprofessor Peter Peterseni ja professor Cornelius Hasselblatti algatust üllitada Eesti rahvuseepose „Kalevipoeg“ kommenteeritud väljaanne saksa keeles.
39. Pooled tervitavad edukat koostööd raamatukogunduse alal ning pooldavad kontaktide edasist arendamist selles valdkonnas. Saksa Pool väljendab oma valmisolekut vastavalt oma võimalustele anda Eesti raamatukogudele raamatuid ja ajakirju. *Bibliothek & Information International* pakub ka edaspidi raamatukoguhoidjatele ja infospetsialistidele erialast koolitust ja õppereise vastastikuse vahetuse korras.
40. Pooled kiidavad heaks filmialaste otsekontaktide intensiivistamise produtsentide, režissööride ja teiste filmiloojate vahel ning toetavad vastastikust osalemist kummagi maa filmifestivalidel, tunnustades senist koostööd Berliini, Cottbusi, Dresdeni jt festivalidel ning koostööfilmide valdkonnas. Saksa pool tervitab Eesti eelseisvat liitumist EURIMAGE'iga.
41. Pooled tervitavad filminädalate korraldamist kummaski riigis. Saksa Pool väljendab oma valmisolekut anda ka edaspidi Goethe Instituudi kaudu filminädalate korraldajate käsutusse filme.
42. Pooled tervitavad *Deutsche Welle TV* saksakeelseid programme Eesti Televisioonis, *Deutsche Welle Radio* otsesaateid Tallinna piirkonnas lühilainel ja *Deutsche Welle Radio* eesti keelde tõlgitud programme Eesti Raadios ning on üksmeelel sellise koostöö jätkamise vajaduses. Pooled tervitavad Eesti Televisiooni ning Saksa Kultuuriinstituudi ja Goethe Instituudi koostööd saksa keele televisioonikursuste korraldamisel..
43. Pooled avaldavad rahulolu süvenenud koostöö üle kahe riigi muuseumide vahel ja on huvitatud selle tegevuse jätkumisest. Eesti pool hindab kõrgelt Goethe Instituudi ja IFA panust Saksa näituste toomisel Eesti muuseumidesse. Eesti pool peab vajalikuks edendada koolituselast koostööd (stažeerimine, üliõpilasvahetus, ühisseminarid, museoloogia ja muuseumipedagoogika kursused, kultuuripärandi säilitamine jne). Dresdeni riiklik etnoloogiamuuseum on huvitatud projektivahetusest Eesti Rahva Muuseumi ja Eesti Vabaõhumuuseumiga.

44. Pooled kinnitavad oma kavatsust koostöö edasiseks süvendamiseks muinsuskaitse ja baltisaksa kultuuripärandi valdkonnas. Eesti Pool kutsub üles edasisele osalemisele Eesti kultuurimälestiste uurimises ning konserveerimises. Eesti Pool on huvitatud koostööst mõisakoolide ja pühakodade riiklike programmide raames.

45. Saksa Pool tervitab Eesti Poole valmisolekut tagastada Albrecht Düreri maal "Ristija Johannes" Bremeni *Kunsthalle*'le.

Pooled kinnitavad vastastikust taht juhendada sõdade käigus ümberpaigutatud kultuurivarade tagastamisel rahvusvahelisest õigusest.

46. Pooled tõdevad rahuldusega, et Eesti ja Saksa arhiivide koostöö on olnud pidev, tulemuslik ja arenev. Nad tõstavad esile Tallinna Linnaarhiivi erilist rolli saksa pärandi säilitamisel Eestis. Pooled toetavad arhiivinduslaste publikatsioonide vahetamist, vastastikust osalemist seminaridel ja sümposiumidel ning tervitavad ettepanekut korraldada Tallinnas 2005. aastal konverents, mis käsitleb saksa mõju ja baltisakslaste rolli eesti arhiivinduses. Eesti Pool teeb ettepaneku koostööks „Baltisaksa Biograafilise Leksikoni“ uue eesti- ja saksakeelse väljaande ettevalmistamisel.

47. Pooled tunnustavad väga tulemuslikku koostööd Eesti-Saksa sõjahaudade lepingu raames ning tõstavad kiitvalt esile Saksa Sõjahaudade Hoolde Rahvaliidu tööd Saksa sõjahaudade taastamisel. Pooled on ühel meelel selle koostöö jätkamise vajaduses.

VIII. Noored ja sport

48. Pooled hindavad kõrgelt edukat ja usaldusväärset noortepoliitika alast koostööd, eriti spetsialistide vahetust, ühisprojekte, kontaktide regionaliseerimist ning koostööd Läänemeremaade noorsootöö kontekstis. Samuti tervitavad Pooled mõlema maa kodanikuühenduste kasvavat ettevõtlikkust selles valdkonnas.

49. Pooled kinnitavad oma kavatsust jätkata sidemeid rahvuslike olümpiakomiteede ning spordiorganisatsioonide vahel ning laiendada vahetust kehakultuuri ja spordi valdkonnas.

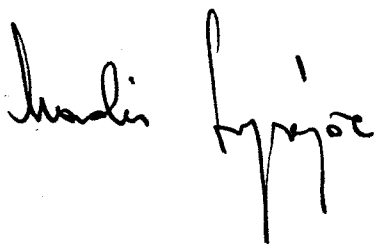
IX. Üldpõhimõtted

50. Segakomisjoni järgmise istungi vajadus ning sellest tulenevalt aeg ja koht lepitakse kokku diplomaatiliste kanalite kaudu.

Käesolev protokoll on koostatud kahes originaalis eesti ja saksa keeles.

Tallinn, 07.11. 2003

Eesti Poole nimel

Handwritten signature in black ink, appearing to read 'Andri Lyjov'.

Saksa Poole nimel

Handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jelken'.

SAKSA DELEGATSIOON

Stefan Gallon	Saadik, Euroopa riikidega kultuuripoliitilise koostöö büroo juhataja välisministeeriumis, delegatsiooni juht
Wilma Eisbrüggen	Saksamaa Liitvabariigi Liidumaade Kultuuriministrite Alalise Konverentsi sekretariaadi nõunik
Carsten Wilms	Pressi-, kultuuri-, õigus- ja konsulaarasjade referent Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkond Tallinnas
Clara Duske	Balti riikidega kultuuripoliitilise koostöö nõunik välisministeeriumis
Mikko Fritze	Tallinna Goethe Instituudi juhataja
Dirk Müller	DAAD lektor Tallinna Pedagoogikaülikool
Priit Relve	Tõlk Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkond Tallinnas
Marita Dauschwili	Sekretär Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkond Tallinnas

EESTI DELEGATSIOON

Madis Lepajõe	Haridus- ja Teadusministeeriumi eurointegratsiooni asekanstler, delegatsiooni juht
Heli Aru	Haridus- ja Teadusministeeriumi teaduse ja kõrghariduse osakonna juhataja
Katrin Rein	Haridus- ja Teadusministeeriumi avalike ja välissuhete osakonna peakspert
Anton Pärn	Kultuuriministeeriumi asekanstler
Reet Mikkel	Kultuuriministeeriumi asekanstler
Reet Rimmel	Kultuuriministeeriumi välissuhete ja eurointegratsiooni osakonna juhataja
Madis Järv	Kultuuriministeeriumi välissuhete ja eurointegratsiooni osakonna nõunik
Kersti Sõstar	Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse riigieksamite osakonna saksa keele ainespetsialist
Laine Paavo	TPÜ Hageni Kaugõppeülikooli Kontaktbüroo juhataja, Tallinna Saksa Kultuuriinstituudi/Goethe Instituudi õpetaja

Internetiaadressid

- 1) www.hochschulkompass.de Kõrgkoolide Rektore Konverents (HRK)
- 2) www.daad.de Saksa Akadeemiline Vahendusteenistus (DAAD)
- 3) www.humboldt-foundation.de Alexander von Humboldti Fond
- 4) www.dfg.de Saksa Teadusuuringute Ühing (DFG)
- 5) www.kmk.org/pad/home.html Pedagoogiline Vahendusteenistus (PAD)
- 6) www.testdaf.de TestDaF
- 7) www.bosch-stiftung.de Robert Boschi Fond